

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 3.11.2014

V.7013.1.2014.MM

Pan

Bartosz Arłukowicz

Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

Kierowane do mojego Biura skargi wskazują, że jednym z podstawowych problemów w systemie opieki zdrowotnej są utrudnienia w dostępie do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych oraz konieczność oczekiwania przez pacjentów na leczenie. Jako przykład tego stanu rzeczy pragnę wskazać na dramatyczną sytuację w zakresie dostępności do zabiegu usunięcia zaćmy. Ostatni raport Najwyższej Izby Kontroli, opublikowany pod nazwą „Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2012 roku planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia” (Nr ewid. 165/2013/P/13/128/KZD), stwierdza, że na operację zaćmy czeka prawie 400.000 pacjentów, a przeciętny czas oczekiwania wynosi ponad półtora roku¹. Wzrastające zapotrzebowanie na wykonanie zabiegu jest pochodną postępującego starzenia się polskiego społeczeństwa. Dysproporcja pomiędzy oferowaną ilością zakontraktowanych zabiegów, a społecznymi potrzebami jest widoczna i stale się pogłębia. Przy 50% wzroście liczby osób oczekujących na zabieg² wartość zakontraktowanych świadczeń w tym przedmiocie wzrosła tylko o ok. 5%.

Sytuacja osób oczekujących w kolejce na wykonanie zabiegu operacji zaćmy nie jest odosobniona. W ostatnim czasie ukazało się szereg publikacji prasowych mówiących o kolejkach do różnych lekarzy specjalistów³. Sprawa kolejek jest poważna, bowiem nadmiernie długie oczekiwanie może niekiedy spowodować nieodwracalne zmiany w zdrowiu pacjentów.

¹ Źródło: Informacja o wynikach kontroli „Wykonanie w 2012 roku planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia” (Nr ewid. 165/2013/P/13/128/KZD) Najwyższej Izby Kontroli, październik 2013 r., str. 18.

² Zgodnie z raportem NIK łączna liczba osób oczekujących na zabieg wzrosła z 261,0 tys. osób do 390,3 tys. w październiku 2012 r. w porównaniu z październikiem 2010 r., co stanowi wzrost o 50%.

³ Artykuły prasowe: „Zdrowie w kolejce” - Rzeczpospolita z dnia 5 grudnia 2013 r., str. A6 oraz „Serce niemowlaka musi poczekać” – Rzeczpospolita z dnia 9 grudnia 2013 r., str. A5.

Pragnę przypomnieć, że Konstytucja RP gwarantuje obywatelom prawo do ochrony zdrowia (art. 68 ust. 1). Przy realizacji tego prawa władze publiczne zobowiązane są stworzyć system publicznej służby zdrowia, który w najpełniejszy sposób urzeczywistni realną dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa (art. 68 ust. 2 Konstytucji RP). W art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) nałożono na Ministra Zdrowia obowiązek wydania rozporządzenia zawierającego wykaz świadczeń gwarantowanych. W załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego (Dz. U. 2013 r., poz. 1520), zabieg związany z leczeniem zaćmy został ujęty w wykazie świadczeń gwarantowanych. Taki stan rzeczy nakłada na władze publiczne obowiązek zagwarantowania rzeczywistego dostępu do świadczenia, a społeczne oczekiwania co do otrzymania świadczenia czyni w pełni zasadne.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o podjęcie niezbędnych działań zmierzających do urzeczywistnienia konstytucyjnego prawa do ochrony zdrowia poprzez zapewnienie powszechnego dostępu do zabiegu leczenia zaćmy. Zwracam się również o udzielenie informacji o podjętych i przewidzianych działaniach w tym względzie, jak również w aspekcie szerszym, dotyczącym upowszechnienia dostępu także do innych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej, będącym obecnie jednym z podstawowych zadań resortu zdrowia⁴.

Łeży wyney szwenda

Jan Jędrzejko

⁴ <http://www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/Premier-minister-zdrowia-i-NFZ-powinni-dazyc-do-skrocenia-kolejek,136700,14.html>